

Sygn. akt III RC 675/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Gizińska

Protokolant: Marcelina Cieślak

po rozpoznaniu w dniu 04 lutego 2014 r. w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko małoletnim D. K. i E. K. reprezentowanym przez przedstawicielkę ustawową - matkę J. K.

o obniżenie alimentów

I. **powództwo oddala.**

II. **koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.**

Sygn. akt III RC 675/13

UZASADNIENIE

M. K. w dniu 07 listopada 2013 r. wniósł do tutejszego Sądu powództwo o obniżenie obowiązku alimentacyjnego nałożonego na niego wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia (...) w sprawie (...) a następnie podwyższonego wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia (...) w sprawie (...) do kwoty 800 zł. W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż obecnie przebywa w Areszcie Śledczym (...), gdzie od dnia (...) odbywa karę pozbawienia wolności. Zaznaczył, iż jest zatrudniony nieodpłatnie, wobec czego nie ma aktualnie możliwości płacenia zasądzonych alimentów na dzieci i w związku z tym zadłużenie jakie narośnie w trakcie odbywania kary w znacznym stopniu utrudni mu rozpoczęcie nowego życia. Ponadto stwierdził, iż była żona J. K. (1) ustaliła, że na zaspokojenie potrzeb małoletnich potrzebuje około 800 zł. W związku z tym uważa, iż kosztami utrzymania dzieci rodzice powinni dzielić się po połowie i dlatego powództwo jest zasadne (k. 3).

Powód na rozprawie w dniu 04 lutego 2014 r. i do chwili zamknięcia rozprawy popierał powództwo i wnosił o obniżenie alimentów z kwoty po 400 zł na każde dziecko do kwoty po 200 zł na czas pobytu w Areszcie (k. 36, k. 39).

Przedstawicielka ustawowa pozwanych J. K. nie uznała powództwa i do chwili zamknięcia rozprawy wnosila o jego oddalenie w całości (k. 36, k. 39).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni D. K. urodzony (...) oraz małoletnia E. K. urodzona (...) pochodzą ze związku małżeńskiego J. K. i M. K. rozwiązanego przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia (...) w sprawie (...)

Alimenty od M. K. na rzecz małoletniego D. K. i małoletniej E. K. po raz ostatni zostały ustalone w wyroku Sądu Rejonowego w P.z dnia (...)w sprawie (...) na kwotę po 400 zł miesięcznie na każde dziecko, łącznie 800 zł miesięcznie. Orzeczenie uprawomocniło się dnia (...)

M. K. w dacie orzekania w poprzedniej sprawie alimentacyjnej przebywał w Areszcie Śledczym, gdzie od dnia (...)odbywał karę pozbawienia wolności za przestępstwa umyślne (...)Był zatrudniony nieodpłatnie. Poza małoletnimi D. i E. nie miał nikogo na utrzymaniu.

M. K. obecnie ma 35 lat. Nadal odbywa karę pozbawienia wolności, której koniec przypada na (...) W dalszym ciągu jest zatrudniony nieodpłatnie.

J. K. w dacie orzekania w poprzedniej sprawie alimentacyjnej mieszkała z dziećmi, zajmowała się opieką nad nimi. Nie była nigdzie zatrudniona.

J. K.obecnie ma 27 lat. Mieszka w R. w domu, który stanowi własność jej i jej matki. W domu tym zamieszkuje również jej brat z rodziną. Poza małoletnimi D. i E. posiada jeszcze dwoje dzieci, na które alimenty wypłacane są z funduszu alimentacyjnego. Korzysta z pomocy finansowej matki, która pracuje za miesięcznym wynagrodzeniem (...) zł.

Obecnie małoletni D. K. ma 9 lat. Przyjmuje leki w związku ze stwierdzonym zespołem (...) oraz problemami z pęcherzem moczowym. Prawdopodobnie ma też uszkodzony słuch w lewym uchu - aktualnie czeka na konsultację laryngologiczną w K.. Jego usprawiedliwione koszty utrzymania to kwota co najmniej 800 zł miesięcznie.

Małoletnia E. K. ma 5 lat. Uczęszcza do przedszkola. Choruje przewlekle na zapalenie górnych dróg oddechowych. Jest poddawana inhalacją. Dodatkowo wymaga obuwia ortopedycznego. Jej usprawiedliwione koszty utrzymania to kwota co najmniej 950 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o następujące dowody: pismo AŚ k. 31; zeznania M. K. k. 38 – 39, k. 36 – 37; zeznania J. K. k. 39, k. 37 – 38; kopia odpisu skróconego aktów urodzenia k. 5, k. 6 akt (...); karta karna k. 40 – 40v; wyrok k. 66, k. 114 akt (...)

Wskazać należy, że niektóre dokumenty zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych, a ponadto strony nie kwestionowały ich wiarygodności i mocy dowodowej. Ponadto pozwany nie kwestionował znajdujących się w aktach sprawy dokumentów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 133 § 1 kro w związku z art. 128 kro rodzice zobowiązani są do dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów utrzymania i wychowania. Zakres tego obowiązku, zgodnie z art. 135 kro, wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej, z drugiej zaś zarobkowe i majątkowe możliwości osoby zobowiązanej.

Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji, ale także takie, które stworzą uprawnionemu normalne warunki bytowania odpowiadające jego wiekowi, stanowi zdrowia i wykształceniu.

Stosownie do treści przepisu art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może zatem prowadzić do obniżenia obowiązku alimentacyjnego wówczas, gdy po uprawomocnieniu się orzeczenia zasadzającego alimenty zmniejszeniu ulegną potrzeby osoby uprawnionej do alimentacji lub zmniejszą się możliwości zarobkowe lub majątkowe strony do alimentacji zobowiązanej.

Przechodząc od oceny zgłoszonego żądania należy w pierwszej kolejności wskazać, iż alimenty od M. K. na rzecz małoletnich D. K. i E. K. po raz ostatni zostały ustalone w wyroku Sądu Rejonowego w P.z dnia (...) w sprawie (...) na kwotę po 400 zł miesięcznie na każde z dzieci, łącznie 800 zł miesięcznie. Przedmiotowe orzeczenie uprawomocniło się dnia (...)

Dla oceny zasadności roszczenia należało zatem ustalić czy od tej ostatniej daty nastąpiła taka zmiana stosunków, która uzasadniałaby uwzględnienie powództwa.

W ocenie Sądu Rejonowego w okresie będącym przedmiotem zainteresowania w niniejszej sprawie bez wątplenia koszty utrzymania małoletnich D. i E. nie zmniejszyły się. Wskazać należy, iż małoletni borykają się z problemami zdrowotnymi. Dodatkowo ponoszone są na nich koszty związane z uczęszczaniem do placówek oświatowych. Opierając się na zasadach doświadczenia życiowego, Sąd Rejonowy określił koszty utrzymania małoletnich na kwoty około 800 zł miesięcznie na D. i około 950 zł miesięcznie na E.. Na przedmiotową kwotę składają się: kwota około 180 tytułem kosztów mieszkania w sześciuosobowej rodzinie powodów, koszt wyżywienia około 400 zł miesięcznie, koszt środków czystości i kosmetyków około 60 zł miesięcznie, koszt ubrań około 50 zł miesięcznie, koszt leków około 50 zł miesięcznie oraz koszt przedszkola E. około 230 zł miesięcznie i koszt wydatków szkolnych D. około 70 zł miesięcznie i inne.

Także w sytuacji finansowej J. K. nie zaszła taka zmiana, która uzasadniałaby uwzględnienie powództwa. Możliwości zarobkowe matki pozwanych nie uległy wzrostowi. Z uwagi na urodzenie kolejnego dziecka możliwości te pozostają bez zmian, gdyż zajmuje się ona opieką nad dziećmi.

Trzeba także zawsze pamiętać, iż wysokość obowiązku alimentacyjnego zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawionego, ale i od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji. Przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumie się nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Decydująca dla uwzględnienia powództwa okazała się zatem także ocena możliwości zarobkowych i majątkowych powoda, gdyż górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Zresztą na uzasadnienie zgłoszonego przez siebie żądania M. K. wskazywał wyłącznie, iż nie ma możliwości łożenia alimentów w zasadzonej wysokości.

W sprawie zostało ustalone, iż powód od sierpnia 2012 r. odbywa karę pozbawienia wolności między innymi za umyślne przestępstwo z (...), której koniec przypada na (...). Jest zatrudniony nieodpłatnie, obecnie nie ma możliwości aby zatrudnić go odpłatnie. Jak sam wskazywał, przed umieszczeniem w zakładzie karnym uzyskiwał dochody ponad 2.000 zł miesięcznie.

Nie bez znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy ma okoliczność, iż w dacie orzekania w poprzedniej sprawie alimentacyjnej powód był już pozbawiony wolności. A zatem jego sytuacja finansowa w zasadzie nie uległa zmianie. Jednocześnie potrzeby dzieci nie zmniejszyły się.

Przy czym wskazać należy, iż zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1995 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 178/94 oraz uchwałą z dnia 23 sierpnia 1995 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 94/95 możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 kro. Z uwagi na okoliczności sprawy sąd może nie uwzględnić zmiany niekorzystnej dla możliwości zarobkowych zobowiązanego, jaką spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym, stosownie do art. 136 kro. Powyższe zapatrywania Sądu Najwyższego, Sąd Rejonowy w pełni podziela i przyjmuje za własne. W tym również pogląd dotyczący wskazanej w uzasadnieniu uchwały III CZP 178/94 konieczności odrębnego traktowania sprawców przestępstw umyślnych i nieumyślnych. Przesłanki zarzucane M. K. w postaci

(...)są przestępstwami umyślnymi. Powód nie może zatem skutecznie powoływać się na pozbawienie wolności jako okoliczność usprawiedliwiająca zmniejszenie jego możliwości zarobkowych. Byłoby zresztą zupełnie niezrozumiałe gdyby powód uzyskał korzyść w postaci obniżenia jego obowiązku alimentacyjnego na tej tylko podstawie, że został skazany na karę pozbawienia wolności.

Tym samym Sąd Rejonowy dokonał oceny możliwości zarobkowych i majątkowych powoda według ogólnych zasad określonych w art. 135 kro bowiem M. K. będąc już zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych, dopuścił do ograniczenia swoich możliwości zarobkowych przez to, że w wyniku popełnienia przestępstw został pozbawiony wolności. Sąd uznał za uzasadnione zatem potraktowanie powoda na równi z zobowiązanym, który dobrowolnie, bez ważnych powodów, uszczupla swoje możliwości płatnicze, a tym samym lekceważy ciężący na nim obowiązek alimentacyjny.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego sąd uznał, iż sytuacja majątkowa i zarobkowa M. K. nie uległa zmianie, która uzasadniałaby uwzględnienie powództwa o obniżenie alimentów. Ponadto zdaniem sądu niedopuszczalnym byłoby przerzucenie całego obowiązku alimentacyjnego na matkę małoletnich, do czego zmierzała treść wniesionego powództwa, gdyż J. K. spełnia swój obowiązek alimentacyjny także poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie małoletnich.

Reasumując, w ocenie Sądu Rejonowego w rozpoznawanej sprawie nie nastąpiła istotna zmiana stosunków, która uzasadniałaby obniżenie wysokości obowiązku alimentacyjnego ciężącego na M. K. wobec jego małoletnich dzieci D. K. i E. K., dlatego też powództwo należało oddalić.

Z wszystkich wyżej wymienionych względów wobec braku przesłanek z art. 138 kro Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I orzeczenia.

Sąd Rejonowy odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 kpc.